

САЖЕТАК
ШУМСКОПРИВРЕДНЕ ОСНОВЕ
ЗА ПОСАВСКО ШУМСКОПРИВРЕДНО ПОДРУЧЈЕ
(важност од 01.01.2013. до 31.12.2022. године)

С А Д Р Ж А Ј

Страна

1.	УВОДНИ ДИО	4
1.1.	Имовинско - правно стање шумскопривредног подручја	4
1.2.	Биолошке и климатске карактеристике шумскопривредног подручја	4
1.3.	Посебна ограничења у газдовању на дијеловима шумскопривредног подручја	6
2.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА	8
2.1.	Површине ширих категорије шума по привредним јединицама.....	8
2.2.	Површине ширих категорије шума по општинама	8
2.3.	Високе шуме са природном обновом.....	8
2.4.	Високе деградиране шуме	10
2.5.	Шумске културе.....	11
2.6.	Изданачке шуме	13
2.7.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	13
2.8.	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање.....	13
2.9.	Узурпације.....	13
3.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ ГРАДИШКА.....	14
3.1.	Високе шуме са природном обновом.....	14
3.2.	Шумске културе.....	15
3.3.	Изданачке шуме	17
3.4.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	17
3.5.	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање.....	17
4.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ ПРЊАВОР.....	18
4.1.	Високе шуме са природном обновом.....	18
4.2.	Високе деградиране шуме	19
4.3.	Шумске културе	20
4.4.	Изданачке шуме	22
4.5.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	22
4.6.	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање.....	22
4.7.	Узурпације	22
5.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ СРБАЦ.....	22
5.1.	Високе шуме са природном обновом.....	22
5.2.	Шумске културе	24
5.3.	Изданачке шуме	25
5.4.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	26
5.5.	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање.....	26
5.6.	Узурпације	26
6.	ПЛАН СЈЕЧА.....	26
6.1.	План сјеча по ширим категоријама шума.....	26
6.2.	План обима сјеча по општинама.....	27
7.	ПРОИЗВОДЊА ШУМСКИХ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА.....	28
7.1.	Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом.....	28
7.2.	Структура етата по сортиментима за високе деградиране шуме	29
7.3.	Структура етата по сортиментима за шумске културе.....	30
7.4.	Структура етата по сортиментима за изданачке шуме	30

8.	ПЛАН КОРИШЋЕЊА ОСТАЛИХ ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА.....	31
9.	ПЛАН ШУМСКОУЗГОЈНИХ РАДОВА ЗА ШПП.....	32
10.	ВРСТЕ ШУМСКИХ ШТЕТА И МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ.....	33
10.1.	Заштита шума од инсеката и биљних болести.....	33
10.2.	Заштита шума од шумских пожара	34
11.	ПЛАН ИЗГРАДЊЕ НОВИХ И РЕКОНСТРУКЦИЈА ПОСТОЈЕЋИХ ШУМСКИХ КАМИОНСКИХ ПУТЕВА.....	36
12.	ПЛАН ОСТАЛИХ ИНВЕСТИЦИОНИХ УЛАГАЊА.....	37

1. УВОДНИ ДИО

Чланом 17. став 1. Закона о шумама, ("Службени гласник Републике Српске", број 75/08), прописано је да се шумама газдује на основу шумскопривредне основе и извођачких пројеката. Према истом закону „Основа је план за дугорочно газдовање шумама у коме мора бити утврђена еколошка, привредна и социолошка подлога за биолошко побољшање шумских ресурса и остваривање општег интереса у складу са Стратегијом развоја шумарства и Шумарским програмом Републике“

Шумскопривредном основом одређују се основне смјернице и циљеви газдовања шумама, мјере за унапређивање стања шума, очување и јачање општекорисних функција шума и заштита шума. Шумскопривредна основа садржи приказ стања шума, као и врсту и обим радова у току десетогодишњег уређајног периода. Ова шумскопривредна основа има рок важења **01.01.2013** до **31.12.2022** године.

1.1. Имовинско - правно стање шумскопривредног подручја

На Посавском шумскопривредном подручју у протеклом уређајном периоду евидентирано је 26,90 хектара узурпираног шумског земљишта. Да би проблем преосталих површина под узурпацијама био ријешен, односно да неби у будућности долазило до отуђивања шума и шумског земљишта на читавом шумскопривредном подручју, потребно је да Шумско газдинство „Градишка“ настави сарадњу са надлежним органима општина и другим надлежним институцијама Републике и изврши коначно утврђивање граница посједа, те оствари добру сарадњу са надлежним судовима, како би се спријечило противправно присвајање и коришћење шума и шумског земљишта.

Рјешавање проблема узурпација треба да је у складу са Законом о шумама и Законом о стварним правима, ("Службени гласник Републике Српске", број 124/08 и 58/09).

1.2. Биолошке и климатске карактеристике шумскопривредног подручја

- Биолошке карактеристике

Према хоризонталном рашчлањењу шумске вегетације у бившој Југославији (Braun-Blanquet) ро (Стефановић, В. et. all, 1977), шумскопривредно подручје „Посавско” припада Еуро-сибирско-сјеверноамеричкој регији, илирској флорној провинцији. Поред букових, односно буково-јелових шума у вишим планинским подручјима, имамо и веома различите храстове шуме климатогеног карактера. Вегетација се карактерише знатним учешћем средњоевропских елемената, али и већим присуством балканских реликтних врста. Шумска вегетација је развијена на кречњачкој (мањим дијелом) и силикатној подлози, претежно на дубљим земљиштима. Виши појасеви подручја (падине Козаре, Мотајица...) су претежно састављени од заједница (типова шума) брдске букве (*Fagion moesiacaе montanum*) на смеђим земљиштима, а на извјесној висини се придружује и јела (*Abieti-Fagetum illyricum*). Остали нижи дијелови припадају разним варијантама заједница *Quercus-Carpinetum croaticum*. Ове заједнице китњака са обичним грабом и буквом су фито-ценолошки прелази и мјешавине између заједнице китњака *Quercetum montanum illirycum*, шуме китњака и обичног граба *Quercus-Carpinetum croaticum* и ацидофилне шуме букве *Luzulo-Fagetum*. С обзиром на еколошке особине китњака, мјешовите састојине ове врсте су такве да се китњак–врста свјетлости налази у горњем спрату, а у подстојном дијелу буква, граб итд. Мањи дио подручја чине и заједнице лужњака и обичног граба (*Carpino betuli - Quercetum roboris*) на псеудоглејним земљиштима и шуме црне јохе (*Alnetum glutinosae*) на алувијалним и глејним земљиштима.

Буква (*Fagus sp.*) као врста, по запремини и површини коју заузима доминира на овом подручју. Она је према својим биоеколошким карактеристикама врста са најширим висинским распрострањењем у БиХ, а које произилази из широке еколошке амплитуде у односу на климатске факторе (светлост и температуру) и едафске факторе (геолошку подлогу и типове земљишта), а нешто нижу амплитуду у односу на влажност ваздуха.

- **Климатске карактеристике**

Посавско шумскопривредно подручје према Еколошко-вегетацијској рејонизацији Босне и Херцеговине (Стефановић, В. et al. 1983) припада Припанонској области, коју карактеришу равничарски и брежуљкасти предјели сјеверне Босне. Мањи дио подручја (јужни дио општине Прњавор) припада Области унутрашњих динарида. Има изразитије умјерен континентални карактер климе. Главни чиниоци који опредељују карактер климе истраживаног подручја су надморска висина, рељеф и шумовитост. За проучавање климатских услова коришћени су климатски подаци за период 2000-2011 године са мјерне метеоролошке станице Градишка која се налази на надморској висини од 94 m, и метеоролошке станица Србац која је на 132 метра надморске висине. Подаци за Прњавор су узети из Просторног плана општине Прњавор.

Температура ваздуха

Температура ваздуха има физиолошки и еколошки значај. Физиолошки значај је у томе што се при одређеној температури одвијају животне појаве као што су клијање и ницање сјемена, дисање, фотосинтеза и др., а еколошки значај је у томе што температура ваздуха условљава географски распоред шумске вегетације на Земљи. Због тога се температура ваздуха сматра примарним еколошким, односно климатским чиниоцем. Температура утиче како на хоризонтално, тако и на вертикално распрострањење шумске вегетације.

Просјечне мјесечне и годишње температуре ваздуха за метеоролошке станице Градишка и Србац за период 2000-2011 (Републички завод за статистику РС). Подаци за метеоролошку станицу Прњавор су из Просторног плана општине Прњавор. Подаци су у °C.

Према приказаним подацима у наредним табелама видимо да је просјечна годишња температура ваздуха на све три мјерне станице прилично уједначена. Највиша је у Градишци 12.4°C, а најнижа у Прњавору 10,1°C. Посматрано по мјесецима највиша је у јулу, а најнижа у децембру и јануару. Подаци о температурама указују на умјерено континентални карактер климе.

Метеоролошка станица Градишка

(mnv)	мјесец												просјек
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
94	-0.2	2.2	6.8	12.5	16.8	20.3	22.0	21.1	15.7	11.3	6.7	1.4	12.4

Метеоролошка станица Србац

(mnv)	мјесец												просјек
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
132	-0.2	2.3	6.4	11.1	16.3	19.8	21.4	20.8	15.9	11.3	6.5	1.4	11.1

Метеоролошка станица Прњавор

(mnv)	мјесец												просјек
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
150	-1.5	0.8	5.6	10.2	14.9	18.6	20.3	19.5	15.9	10.6	5.3	1.0	10.1

Падавине

Количина и расподјела падавина у току године је једна од најважнијих карактеристика климе неког подручја. Подаци о падавинама су за исти период као и за температуру и исказани су у mm/m².

Просјечна годишња количина падавина је највећа у Прњавору 1.004,0 mm/m², а најмања у Градишци 748,3 mm/m². Према овим подацима видимо да се количина падавина повећава са повећањем надморске висине па макар та разлика у надморској висини била и незнатна. Количина падавина у вегетационом периоду, а која је најбитнија за биљни свијет је сасвим довољна да задовољи све потребе за водом.

Метеоролошка станица Градишка

(mmv)	мјесец												укупно
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
94	53.5	44.9	52.7	68.1	62.2	79.3	49.6	59.7	89.1	60.1	66.0	63.1	748,3

Метеоролошка станица Србац

(mmv)	мјесец												укупно
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
132	44.2	36.4	52.1	67.5	72.2	97.5	53.6	63.4	83.8	66.4	61.7	57.7	756,5

Метеоролошка станица Прњавор

(mmv)	мјесец												укупно
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
150	67	66	73	91	93	113	94	91	73	71	86	84	1004

Релативна влажност ваздуха

Према доступним подацима просјечна годишња релативна влажност ваздуха у Градишци (за исти период као и претходни елементи климе) се креће од 70,3 % до 75,0 %, односно просјечно за посматрани период 73,0 %. За Србац та вриједност се креће од 75 % до 82,9 %, просјечно годишње око 79,5 %. За Прњавор та вриједност се креће од 72,2 % до 85,4 %, просјечно 78,2 %.

1.3. Посебна ограничења у газдовању на дијеловима шумскопривредног подручја

Чланом 46. став 1 Закона о шумама “Влада може да утврди приоритетне општекорисне функције појединих шума, као шуме високе заштитне вриједности, на приједлог Министарства, а на основу поднесеног захтјева заинтересованог правног лица, ако плановима и програмима газдовања шу-мама нису утврђене приоритетне општекорисне функције“.

Према члану 47. став 1 истог Закона „Шумама над којима је утврђена приоритетна општекорисна функција, као шумама високе заштитне вриједности, газдује се у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега“.

Правилник о начину проглашавања, обиљежавања, финансирања, начину газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене, ("Службени гласник Републике Српске", број 57/09), прописује начин проглашавања, обиљежавања, финансирања и начин газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене.

Шест општих високо заштитних вриједности (VZV) који су дефинисани према критеријима FSC са својим субјединицама су:

- VZV – 1: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно важне концентрације биодиверзитета;

- VZV – 1a: Заштићена подручја;
- VZV – 1b: Угрожене врсте и врсте у опасности;
- VZV – 1c: Ендемске врсте;
- VZV – 1d: Важне повремене концентарције;
- VZV – 2: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно значајне простране шуме нивоа крајолика;
- VZV – 3: Шумска подручја која садрже екосистеме који су ријетки, у опасности или угрожени;
- VZV – 4: Шумска подручја која обезбјеђују основне природне услуге у критичним ситуацијама;
- VZV – 4a: Шуме важне за водене токове;
- VZV – 4b: Шуме важне за контролу ерозије;
- VZV – 4c: Шуме које представљају значајне препреке пожарима;
- VZV – 5: Шумска подручја фундаментална за задовољавање основних потреба локалних заједница;
- VZV – 6: Шумска подручја значајна за традиционални културни индентитет локалних заједница.

У складу са горе наведеним правилником ШГ "Традишка" је сачинило **приједлог** за издвајање заштићених подручја и подручја посебне намјене. Укупна површина тих подручја износи 1.273,38 хектара.

У наредној табели је дат преглед тих подручја по привредним јединицама и њихове површине:

ШПП	ПРИВРЕДНА ЈЕДИНИЦА	ОДЈЕЛ	ПОВРШИНА(ha)	РАЗЛОГ ИЗДВАЈАЊА
ПОСАВСКО	МОТАЈИЦА	173	67,7	VZV-6
		165-дио	1,0	VZV-4a i 4b
	ГУМЈЕРА-ЦАРЕВА ГОРА	28,29,30,31,94(дио)	254,8	VZV-5
		12	91,5	VZV-1a
	ЉУБИЋ	1,2,3,4,5,6,7,8,9,29,30,37	542,44	VZV-4a
	ВЕЛИКА УКРИНА	47(дио), 37(дио),11,19,41(дио),43 (дио)	15,74	VZV-5
	КОЗАРА- ВРБАШКА	29,30,37	139,9	VZV-4b
		172,173	107,75	VZV-5
ПРОСАРА	30	52,55	VZV-1a	
	УКУПНО		1.273,38	

Приједлог за покретање поступка израде елабората за проглашавање заштитних шума и шума посебне намјене могу поднијети власник, корисник шума и шумског земљишта, образовно-научна установа, јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друге организације.

Поред горе наведеног у П.Ј. „Гумјера Царева гора“ одјел 79 (к.ч. 1243/1 и 1243/4) је проглашен шумом посебне намјене, парк-шума „Борик“ Прњавор, укупне површине 161.055 m², а на основу рјешења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС број 12.06-332-60-2/11 од 21.03.2010 године.

2. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА

2.1. Површине ширих категорија шума по привредним јединицама

Шира категорија шума	Привредна јединица							Ш П П Посавско
	„Мотајица“	„Гумјера-Царева гора“	„Љубић“	„Велика Укрина“	„Козара бањалучка“	Козара Врбашка	Просара	
	Површина у хектарима							
1000	10.632,07	6.418,72	1.437,37	2.951,85	-	9.966,90	3.470,21	34.877,12
2000	-	-	113,04	-	-	-	-	113,04
3000	442,61	181,37	1.402,71	46,83	53,01	435,92	186,97	2.749,42
4000	475,32	323,44	130,71	46,52	555,76	93,11	128,42	1.753,28
5000	15,63	194,17	328,57	224,39	6,79	106,48	41,64	917,67
6000	58,70	32,43	283,99	11,16	2,47	86,40	11,71	486,86
УКУПНО	11.624,33	7.150,13	3.696,39	3.280,75	618,03	10.688,81	3.838,95	40.897,39
7000	26,90	-	-	-	-	-	-	26,90
УЗУРПАЦИЈЕ	26,90	-	-	-	-	-	-	26,90

2.2. Површине ширих категорија шума по општинама

Шира категорија шума	Назив општине и шифра			Ш П П Посавско
	Градишка (012)	Прњавор (046)	Србац (051)	
	Површина у хектарима			
1000	13.437,11	7.865,21	13.574,80	34.877,12
2000	-	113,04	-	113,04
3000	675,90	1.533,58	539,94	2.749,42
4000	777,29	359,71	616,28	1.753,28
5000	154,91	662,08	100,68	917,67
6000	100,58	311,54	74,74	486,86
УКУПНО	15.145,79	10.845,16	14.906,44	40.897,39
7000	-	-	26,90	26,90
УЗУРПАЦИЈЕ	-	-	26,90	26,90

2.3. Високе шуме са природном обновом

а) Површина ове категорије шума износи 34.877,12 хектара или 85,28 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен Склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Σ
				m ³ /ha							
јела	4		2,9	0,2	1,3	1,3	5,0	5,4	0,1	13,3	464.272
смрча	0		3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	637
бијели бор	0		4,3	0,0	0,0	0,1	0,0	-	-	0,1	4.233
црни бор	0		4,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	-	0,1	4.148

ост.четинари	0		4,0	-	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	1.188
буква	62		2,3	3,3	14,8	28,1	74,8	60,1	1,7	182,9	6.377.698
храст	20		2,1	0,4	3,2	9,7	30,7	13,6	0,3	57,9	2.019.936
пл.лишћари	2		3,4	0,5	1,1	1,2	1,5	0,5	0,0	4,8	165.602
ост.лишћари	8		3,5	1,8	8,0	8,5	5,3	0,6	0,0	24,2	845.300
цер	1		3,8	0,0	0,1	0,3	0,8	0,3	0,0	1,5	54.992
воћкарице	3		3,8	0,3	0,8	1,3	3,5	1,9	0,1	7,9	271.582
трешња	0		4,2	0,0	0,1	0,3	0,6	0,2	0,0	1,2	43.372
кестен	0		4,6	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	9.445
Четинари	4			0,2	1,3	1,4	5,1	5,4	0,1	13,5	474.478
Лишћари	96			6,3	28,1	49,5	117,3	77,2	2,1	280,6	9.787.927
УКУПНО:	100	79		6,5	29,4	50,9	122,4	82,6	2,2	294,1	10.262.405

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	35,5	36,4	28,0	44,0	31,4	23,4	1,1
Лишћари	16,7	35,3	48,0	22,8	35,2	38,2	3,8

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,01	0,04	0,06	0,14	0,09	0,00	0,35	12.033
Лишћари	0,00	0,29	1,21	1,67	2,64	1,09	0,02	6,92	241.175
УКУПНО:	0,00	0,30	1,25	1,73	2,78	1,18	0,02	7,27	253.208

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	0,02	0,16	0,14	0,36	0,45	0,03	1,17	40.994
Лишћари	-	1,24	6,43	9,01	22,81	26,45	1,41	67,35	2.349.041
УКУПНО:	-	1,26	6,59	9,15	23,17	26,90	1,44	68,52	2.390.035

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	1	11	88	11	26	53	10
Лишћари	1	5	94	6	32	49	13

е) Стање природног подмлатка:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по ха			
	Висина у см		Прсни пречник	УКУПНО
	10-50	50-130	1-5 см	
јела	149	47	28	224
бијели бор	1	1	-	2
црни бор	1	-	1	2
ост.четинари	1	-	1	2
буква	4.774	1.110	722	6.606
храст китњак	10.178	452	204	10.834
пл.лишћари	1.271	340	390	2.001
ост.лишћари	1.808	388	342	2.538
цер	30	1	-	31
воћкарице	402	61	54	517
трешња	23	2	5	30
кестен	6	1	-	7
Четинари	152	48	30	230
Лишћари	18.492	2.355	1.717	22.564
УКУПНО	18.644	2.403	1.747	22.794

ж) У циљу комплетирања природне обнове потребно је вјештачко пошумљавање на 0,12 % површине уже категорије шума.

2.4. Високе деградиране шуме

а) Површина ове категорије шума износи 113,04 хектара или 0,28 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе у m^3 :

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у см						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	Σ
				m^3/ha							
бијели бор	0		5,0	-	0,0	-	-	-	-	0,0	5
црни бор	0		5,0	0,2	0,2	-	-	-	-	0,4	48
буква	1		5,0	-	0,2	-	-	0,6	-	0,8	87
храст китњак	93		5,0	2,3	6,8	11,1	50,6	7,2	0,2	78,2	8.854
пл.лишћари	5		5,0	1,7	2,0	0,3	-	-	-	4,0	455
ост.лишћари	0		5,0	0,2	0,2	-	-	-	-	0,4	44
цер	1		5,0	-	0,5	-	-	-	-	0,5	56
воћкарице	0		5,0	0,1	0,1	-	-	-	-	0,2	14
Четинари	0			0,2	0,2	-	-	-	-	0,4	53
Лишћари	100			4,3	9,8	11,4	50,6	7,8	0,2	84,1	9.510
УКУПНО:	100	49		4,5	10,0	11,4	50,6	7,8	0,2	84,5	9.563

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100,0	-	-	100,0	-
Лишћари	-	6,0	94,0	-	1,1	46,7	52,2

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	0,11	0,16	-	-	-	-	0,26	30
Лишћари	-	0,14	0,42	0,38	0,78	0,07	-	1,79	202
УКУПНО:	-	0,25	0,58	0,38	0,78	0,07	-	2,05	232

2.5. Шумске културе

а) Површина ове категорије износи 2.749,42 хектара, односно 6,72 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја. Површина ове категорије са процјењеном дрвном масом износи 2.616,67 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Σ
				m ³ /ha							
јела	0		3,9	-	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	188
смрча	19		2,2	2,9	16,5	13,7	1,7	0,0	0,0	34,8	91.262
бијели бор	19		3,9	0,9	14,0	15,5	5,0	0,0	-	35,4	92.683
црни бор	30		2,8	2,3	16,8	23,2	12,7	0,1	-	55,1	144.091
ост.четинари	3		2,6	0,0	0,5	2,5	1,8	-	-	4,8	12.854
буква	1		4,0	0,2	0,5	0,7	0,6	0,3	0,1	2,4	6.229
храст китњак	10		3,9	3,0	4,5	3,8	5,5	2,0	0,1	18,9	49.634
пл.лишћари	2		3,5	1,2	1,4	0,6	0,5	0,1	-	3,8	9.802
ост.лишћари	13		3,8	2,6	8,7	7,6	3,9	0,3	-	23,1	60.504
цер	1		4,4	0,0	0,1	0,3	0,4	0,1	-	0,9	2.226
воћкарице	1		4,6	0,3	0,5	0,4	0,4	0,1	0,0	1,7	4.456
трешња	1		4,1	0,1	0,4	0,4	0,5	0,1	-	1,5	3.987
кестен	0		4,5	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,4	1.181
Четинари	71			6,1	47,8	54,9	21,2	0,1	0,0	130,1	341.078
Лишћари	29			7,4	16,3	14,0	11,8	3,0	0,2	52,7	138.019
УКУПНО:	100	74		13,5	64,1	68,9	33,0	3,1	0,2	182,8	479.097

в) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина: 1. старосне класе 483,50 ха
2. старосне класе 1.959,99 ха
3. старосне класе 305,93 ха

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
јела	-	164	24	-	188
смрча	2.082	88.236	944	-	91.262
бијели бор	3.082	82.637	6.964	-	92.683
црни бор	9.100	80.959	54.032	-	144.091
остали четинари	103	12.204	547	-	12.854
буква	167	5.107	955	-	6.229
храст китњак	7.282	33.766	8.586	-	49.634
племенити лишћари	648	8.111	1.043	-	9.802
остали лишћари	6.998	44.099	9.407	-	60.504
цер	71	1.283	872	-	2.226
воћкарице	516	3.136	804	-	4.456
трешња	13	3.370	604	-	3.987
кестен	-	1.061	120	-	1.181
Четинари	14.367	264.200	62.511	-	341.078
Лишћари	15.695	99.933	22.391	-	138.019
УКУПНО:	30.062	364.133	84.902	-	479.097

г) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	12,7	26,7	60,6	17,5	9,2	69,1	4,2
Лишћари	7,5	18,9	73,5	7,6	9,6	66,2	16,6

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
	м³/ха								
Четинари	-	0,63	3,54	2,93	0,89	0,00	-	8,01	20.953
Лишћари	-	0,38	0,89	0,53	0,42	0,03	0,00	2,24	5.908
УКУПНО:	-	1,01	4,43	3,46	1,31	0,03	0,00	10,25	26.861

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
	м³/ха								
Четинари	-	1,15	9,81	9,12	4,01	0,25	-	24,38	63.757
Лишћари	-	1,37	4,59	3,27	3,39	1,51	0,13	14,27	37.333
УКУПНО:	-	2,52	14,40	12,39	7,40	1,76	0,13	38,65	101.090

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	1	99	1	6	69	24
Лишћари	-	1	99	1	7	47	45

2.6. Издавачке шуме

а) Површина ове категорије шума износи 1.753,28 хектара или 4,29 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја

б) Структура укупне дрвне залихе у m^3 :

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		m^3/ha								
смрча	1	-	0,1	0,6	0,3	-	-	-	1,0	1.722
бијели бор	0	-	0,0	0,0	-	0,0	-	-	0,0	103
црни бор	0	-	-	-	0,0	0,0	-	-	0,0	44
буква	22	-	1,5	7,6	10,7	10,7	2,5	0,1	33,1	58.056
храст китњак	33	-	0,8	6,7	20,3	20,4	2,0	0,0	50,2	87.974
пл.лишћари	3	-	1,1	1,9	0,9	0,8	0,0	-	4,7	8.384
ост.лишћари	31	0,0	7,6	21,2	13,6	3,9	0,1	-	46,4	81.317
цер	2	-	0,1	0,5	1,2	1,3	0,2	0,0	3,3	5.744
воћкарице	3	-	0,2	1,0	0,8	1,4	0,5	-	3,9	6.836
трешња	2	-	0,3	0,9	0,6	0,7	0,0	-	2,5	4.473
кестен	3	-	0,5	1,2	1,7	0,8	0,1	-	4,3	7.430
Четинари	1	-	0,1	0,6	0,3	0,0	-	-	1,0	1.869
Лишћари	99	0,0	12,1	41,0	49,8	40,0	5,4	0,1	148,4	260.214
УКУПНО:	100	0,0	12,2	41,6	50,1	40,0	5,4	0,1	149,4	262.083

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m^3	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,59	1.029
Лишћари	5,02	8.816
УКУПНО:	5,61	9.845

2.7. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 917,67 хектара

2.8. Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

Површина шума неподесних за пошумљавање и газдовање износи 486,86 хектара.

2.9. Узурпације

Површина узурпација 26,90 хектара.

3. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ ГРАДИШКА

3.1. Високе шуме са природном обновом

- а) Површина високих шума са природном обновом у општини Градишка износи 13.437,11 хектара.
- б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Σ
				m ³ /ha							
јела	10		2,6	0,4	3,3	3,2	12,7	14,0	0,2	33,8	454.293
смрча	0		3,9	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0	449
бијели бор	0		4,9	-	0,0	0,1	0,0	-	-	0,1	1.287
црни бор	0		4,2	0,0	-	0,0	0,1	0,0	-	0,1	1.071
ост.четинари	0		5,0	-	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	102
буква	63		2,3	4,7	18,0	31,1	80,6	68,8	1,8	205,0	2.752.214
храст китњак	15		2,0	0,2	1,7	7,4	24,3	14,8	0,4	48,8	655.993
пл.лишћари	2		3,4	0,2	1,0	1,4	2,5	1,1	0,0	6,2	84.426
ост.лишћари	5		3,9	1,1	4,9	5,1	3,4	0,5	0,0	15,0	202.185
цер	1		3,8	0,0	0,1	0,2	0,7	0,5	0,0	1,5	21.555
воћкарице	4		3,7	0,4	1,1	1,7	5,8	3,8	0,1	12,9	171.312
трешња	0		4,4	0,0	0,2	0,3	0,7	0,4	0,0	1,6	21.643
кестен	0		4,6	0,0	0,1	0,2	0,3	0,1	0,0	0,7	9.094
Четинари	10		-	0,4	3,3	3,3	12,8	14,0	0,2	34,0	457.202
Лишћари	90		-	6,6	27,1	47,4	118,3	90,0	2,3	291,7	3.918.422
УКУПНО	100	74	-	7,0	30,4	50,7	131,1	104,0	2,5	325,7	4.375.624

- в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	35,4	36,4	28,2	44,5	32,0	22,8	0,7
Лишћари	19,4	38,0	42,6	29,8	32,0	34,1	4,1

- г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,02	0,09	0,11	0,35	0,23	0,00	0,80	10.911
Лишћари	0,01	0,25	1,02	1,48	2,78	1,35	0,02	6,89	92.534
УКУПНО:	0,01	0,27	1,11	1,59	3,13	1,58	0,02	7,69	103.445

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	0,03	0,31	0,30	0,91	1,16	0,09	2,79	37.625
Лишћари	-	1,06	6,11	7,61	17,35	19,82	1,38	53,33	716.575
УКУПНО:	-	1,09	6,42	7,91	18,26	20,98	1,47	56,12	754.200

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	1	12	87	12	28	54	6
Лишћари	1	7	92	4	22	59	15

3.2. Шумске културе

а) Површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у општини Градишка износи 630,64 хектара, а без процјењене дрвне масе 45,26 хектара. Укупна површина ове категорије износи 675,90 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Σ
				m ³ /ha							
јела	0		4,7	-	0,1	0,0	0,0	-	-	0,1	128
смрча	51		2,2	6,9	50,0	52,6	6,7	0,1	-	116,3	73.354
бијели бор	24		3,6	0,2	11,1	27,2	15,5	0,1	-	54,1	34.056
црни бор	2		2,9	-	0,4	1,6	2,6	0,3	-	4,9	3.088
ост.четинари	3		2,1	-	1,1	2,8	2,3	-	-	6,2	3.949
буква	1		4,4	0,1	0,3	0,6	0,7	0,0	0,1	1,8	1.138
храст китњак	2		3,8	0,0	0,7	1,3	2,6	0,2	-	4,8	2.967
пл.лишћари	2		4,1	0,5	2,0	1,4	1,5	0,2	-	5,6	3.557
ост.лишћари	12		3,8	3,5	13,0	9,8	2,1	-	-	28,4	17.875
цер	0		4,2	-	-	0,2	0,1	-	-	0,3	187
воћкарице	1		4,2	0,1	0,4	0,1	0,7	0,2	-	1,5	934
трешња	1		3,5	0,1	0,7	1,1	1,1	0,4	-	3,4	2.171
кестен	1		4,5	0,0	0,9	0,6	0,2	0,1	0,0	1,8	1.181
Четинари	80		-	7,1	62,7	84,2	27,1	0,5	-	181,6	114.575
Лишћари	20		-	4,3	18,0	15,1	9,0	1,1	0,1	47,6	30.010
УКУПНО:	100	72	-	11,4	80,7	99,3	36,1	1,6	0,1	229,2	144.585

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	16,1	26,4	57,5	31,1	7,4	60,5	1,0
Лишћари	5,0	12,1	82,9	5,1	9,9	69,7	15,3

г) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина: 1. старосна класа: 50,42 ха
2. старосна класа: 607,05 ха
3. старосна класа: 18,43 ха

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
јела	-	128	-	-	128
смрча	1.901	70.548	905	-	73.354
бијели бор	-	29.511	4.545	-	34.056
црни бор	-	3.064	24	-	3.088
остали четинари	-	3.949	-	-	3.949
буква	-	1.062	76	-	1.138
храст китњак	-	2.937	30	-	2.967
племенити лишћари	-	3.151	406	-	3.557
остали лишћари	2.660	15.047	168	-	17.875
цер	-	187	-	-	187
воћкарице	-	934	-	-	934
трешња	13	1.826	332	-	2.171
кестен	-	1.061	120	-	1.181
Четинари	1.901	107.200	5.474	-	114.575
Лишћари	2.673	26.205	1.132	-	30.010
УКУПНО:	4.574	133.405	6.606	-	144.585

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
	м ³ /ха								
Четинари	-	0,65	5,65	4,40	1,08	0,00	-	11,80	7.444
Лишћари	-	0,21	0,63	0,54	0,24	0,06	-	1,67	1.054
УКУПНО:	-	0,86	6,28	4,94	1,32	0,06	-	13,47	8.498

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
	м ³ /ха								
Четинари	-	0,81	10,66	11,60	2,73	0,42	-	26,22	16.537
Лишћари	-	1,62	6,11	3,84	1,72	1,11	0,08	14,49	9.142
УКУПНО:	-	2,43	16,77	15,44	4,45	1,53	0,08	40,71	25.679

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	1	12	87	12	28	54	6
Лишћари	1	7	92	4	22	59	15

3.3. Изданачке шуме

а) Површина изданачких шума у општини Градишка износи 777,29 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		m ³ /ha								
смрча	1	-	0,1	1,0	0,6	-	-	-	1,7	1.391
бијели бор	0	-	-	0,1	-	0,0	-	-	0,1	84
буква	22	-	1,2	7,2	9,6	12,9	2,8	0,1	33,8	26.271
храст китњак	46	-	0,7	8,8	32,0	26,9	1,6	0,0	70,0	54.356
пл.лишћари	2	-	0,6	0,9	0,7	0,9	-	-	3,1	2.470
ост.лишћари	17	0,0	3,7	11,8	7,6	1,9	0,1	-	25,1	19.573
цер	3	-	0,2	0,7	1,5	1,2	0,1	-	3,7	2.845
воћкарице	1	-	0,0	0,4	0,3	0,7	0,2	-	1,6	1.223
трешња	2	-	0,4	0,7	0,6	0,8	0,1	-	2,6	1.916
кестен	6	-	1,2	2,7	3,7	1,8	0,1	-	9,5	7.405
Четинари	1	-	0,1	1,1	0,6	0,0	-	-	1,8	1.475
Лишћари	99	0,0	8,0	33,2	56,0	47,1	5,0	0,1	149,4	116.059
УКУПНО:	100	0,0	8,1	34,3	56,6	47,1	5,0	0,1	151,2	117.534

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,97	754
Лишћари	5,21	4.048
УКУПНО:	6,18	4.802

3.4. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи : 154,91 ha.

3.5. Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи : 100,58 ha.

4. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ ПРЊАВОР

4.1. Високе шуме са природном обновом

а) Површина високих шума са природном обновом у општини Прњавор износи 7.865,21 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Σ
				m ³ /ha							
јела	0		3,6	0,0	0,3	0,3	0,6	0,1	-	1,3	9.681
бијели бор	0		4,4	0,0	0,1	0,1	0,0	-	-	0,2	970
црни бор	0		4,6	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	-	0,3	2.065
ост.четинари	0		3,3	-	0,0	0,1	0,0	-	-	0,1	912
буква	68		2,3	2,6	15,2	34,8	76,3	41,4	1,6	171,9	1.351.821
храст китњак	19		2,5	0,7	5,2	10,3	23,7	7,3	0,1	47,3	371.880
пл.лишћари	2		3,4	0,8	1,3	1,4	1,4	0,1	-	5,0	39.016
ост.лишћари	8		3,4	1,4	6,6	8,0	4,9	0,5	0,0	21,4	168.831
цер	1		3,6	0,0	0,2	0,4	0,9	0,2	-	1,7	12.867
воћарице	2		3,9	0,1	0,4	1,0	2,2	0,8	0,0	4,5	35.739
трешња	0		4,0	0,0	0,0	0,1	0,5	0,1	-	0,7	5.977
кестен	0		5,0	0,0	-	-	-	-	-	0,0	10
Четинари	0		-	0,0	0,5	0,6	0,7	0,1	-	1,9	13.628
Лишћари	100		-	5,6	28,9	56,0	109,9	50,4	1,7	252,5	1.986.141
УКУПНО	100	83	-	5,6	29,4	56,6	110,6	50,5	1,7	254,4	1.999.769

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	31,7	32,7	35,6	34,9	16,8	42,0	6,3
Лишћари	19,6	38,4	42,0	22,3	31,6	40,7	5,4

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	0,00	0,03	0,04	0,03	-	-	0,12	868
Лишћари	-	0,29	1,27	2,00	2,78	0,84	0,01	7,21	56.788
УКУПНО:	-	0,29	1,30	2,04	2,81	0,84	0,01	7,33	57.656

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	-	0,17	0,07	0,06	0,02	-	0,31	2.475
Лишћари	-	1,43	5,79	8,57	21,15	23,41	1,25	61,58	484.400
УКУПНО:	-	1,43	5,96	8,64	21,21	23,43	1,25	61,89	486.875

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	7	-	93	7	-	25	68
Лишћари	1	10	89	7	30	42	21

4.2. Високе деградиране шуме

а) Површина високих деградираних шума у општини Прњавор износи 113,04 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Σ
				m ³ /ha							
бијели бор	0		5,0	-	0,0	-	-	-	-	0,0	5
црни бор	0		5,0	0,2	0,2	-	-	-	-	0,4	48
буква	1		5,0	-	0,2	-	-	0,6	-	0,8	87
храст китњак	93		5,0	2,3	6,8	11,1	50,6	7,2	0,2	78,2	8.854
пл.лишћари	5		5,0	1,7	2,0	0,3	-	-	-	4,0	455
ост.лишћари	0		5,0	0,2	0,2	-	-	-	-	0,4	44
цер	1		5,0	-	0,5	-	-	-	-	0,5	56
воћкарице	0		5,0	0,1	0,1	-	-	-	-	0,2	14
Четинари	0		-	0,2	0,2	-	-	-	-	0,4	53
Лишћари	100		-	4,3	9,8	11,4	50,6	7,8	0,2	84,1	9.510
УКУПНО:	100	49	-	4,5	10,0	11,4	50,6	7,8	0,2	84,5	9.563

в) Структура дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100	-	-	100	-
Лишћари	-	6,0	94,0	-	1,1	46,7	52,2

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	0,11	0,16	-	-	-	-	0,26	30
Лишћари	-	0,14	0,42	0,38	0,78	0,07	-	1,79	202
УКУПНО:	-	0,25	0,58	0,38	0,78	0,07	-	2,05	232

4.3. Шумске културе

а) Површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у општини Прњавор износи 1.450,88 хектара, а без процјењене дрвне масе 82,7 хектара. Укупна површина ове категорије износи 1.533,58 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Σ
				m ³ /ha							
јела	0		1,4	-	0,0	0,0	-	-	-	0,0	29
смрча	0		2,0	0,0	0,1	0,0	-	-	-	0,1	272
бијели бор	12		4,2	1,3	10,9	5,8	0,6	-	-	18,6	27.062
црни бор	56		2,9	3,9	27,9	36,6	18,3	0,1	-	86,8	125.995
ост.четинари	3		3,3	0,0	0,2	2,1	2,1	-	-	4,4	6.465
буква	1		4,2	0,2	0,4	1,0	0,6	0,1	-	2,3	3.401
храст китњак	18		4,2	5,1	7,0	5,4	7,5	3,0	0,1	28,1	40.893
пл.лишћари	2		3,3	1,6	1,2	0,2	0,1	-	-	3,1	4.345
ост.лишћари	6		4,2	1,1	2,2	2,4	3,0	0,2	-	8,9	12.875
цер	1		4,4	0,0	0,1	0,3	0,6	0,1	-	1,1	1.502
воћкарице	1		4,6	0,4	0,5	0,4	0,4	0,1	0,0	1,8	2.676
трешња	0		5,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-	-	0,1	243
Четинари	71		-	5,2	39,1	44,5	21,0	0,1	-	109,9	159.823
Лишћари	29		-	8,4	11,4	9,7	12,3	3,5	0,1	45,4	65.935
УКУПНО:	100	74	-	13,6	50,5	54,2	33,3	3,6	0,1	155,3	225.758

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	8,5	31,9	59,6	8,4	10,8	73,6	7,2
Лишћари	8,6	23,1	68,3	8,3	10,0	63,0	18,7

г) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина: 1. старосна класа: 370,78 ха
2. старосна класа: 887,47 ха
3. старосна класа: 275,33 ха

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
јела	-	5	24	-	29
смрча	-	272	-	-	272
бијели бор	3.082	21.747	2.233	-	27.062
црни бор	9.100	66.539	50.356	-	125.995
остали четинари	47	5.871	547	-	6.465
буква	119	2.403	879	-	3.401
храст китњак	6.584	26.075	8.234	-	40.893
племенити лишћари	519	3.189	637	-	4.345
остали лишћари	556	3.200	9.119	-	12.875
цер	71	559	872	-	1.502
воћкарице	260	1.612	804	-	2.676
трешња	-	-	243	-	243
Четинари	12.229	94.434	53.160	-	159.823
Лишћари	8.109	37.038	20.788	-	65.935
УКУПНО:	20.338	131.472	73.948	-	225.758

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
	м³/ха								
Четинари	-	0,41	1,96	1,90	0,82	0,01	-	5,07	7.358
Лишћари	-	0,34	0,53	0,22	0,28	0,02	-	1,38	1.999
УКУПНО:	-	0,75	2,49	2,12	1,10	0,03	-	6,45	9.357

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
	м³/ха								
Четинари	-	0,88	8,21	7,63	5,35	0,28	-	22,34	32.410
Лишћари	-	0,94	2,48	1,31	4,29	1,79	0,11	10,93	15.861
УКУПНО:	-	1,82	10,69	8,94	9,64	2,07	0,11	33,27	48.271

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	2	98	-	7	52	41
Лишћари	-	2	98	1	12	31	56

4.4. Изданачке шуме

- а) Површина изданачких шума у општини Прњавор износи 359,71 хектар.
 б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		m ³ /ha								
црни бор	0	-	-	-	0,1	0,1	-	-	0,2	44
буква	37	-	2,9	13,8	24,7	18,5	5,0	0,4	65,3	23.495
храст китњак	18	-	0,4	5,8	12,4	11,0	2,0	0,0	31,6	11.374
пл.лишћари	4	-	0,8	2,3	2,2	1,4	0,1	-	6,8	2.440
ост.лишћари	35	-	14,7	27,7	14,9	3,1	-	-	60,4	21.716
цер	3	-	0,0	0,4	1,5	2,5	0,1	-	4,5	1.622
воћарице	3	-	0,6	2,0	1,5	1,2	0,5	-	5,8	2.104
трешња	0	-	0,3	0,3	-	-	-	-	0,6	217
Четинари	0	-	-	-	0,1	0,1	-	-	0,2	44
Лишћари	100	-	19,7	52,3	57,2	37,7	7,7	0,4	175,0	62.968
УКУПНО:	100	-	19,7	52,3	57,3	37,8	7,7	0,4	175,2	63.012

- в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	-	-
Лишћари	5,24	1.881
УКУПНО:	5,24	1.881

4.5. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи: 662,08 ha.

4.6. Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи: 311,54 ha.

5. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ СРБАЦ

5.1. Високе шуме са природном обновом

- а) Површина високих шума са природном обновом у општини Србац износи 13.574,80 хектара.
 б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Σ
				m ³ /ha							
јела	0		1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	298
смрча	0		3,7	0,0	0,0	0,0	-	-	-	0,0	188
бијели бор	0		4,0	0,0	0,1	0,1	0,0	-	-	0,2	1.976

црни бор	0		3,3	-	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	1.012
ост.четинари	0		3,8	-	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	174
буква	58		2,3	2,5	11,5	21,3	68,4	62,3	1,6	167,6	2.273.663
храст китњак	26		1,8	0,5	3,6	11,6	41,2	16,0	0,2	73,1	992.063
пл.лишћари	1		3,4	0,6	1,1	0,8	0,6	0,1	-	3,2	42.160
ост.лишћари	12		3,3	2,7	11,9	12,3	7,3	0,8	0,0	35,0	474.284
цер	1		3,9	0,0	0,1	0,3	0,8	0,3	0,0	1,5	20.570
воћкарице	2		3,9	0,3	0,8	1,1	1,9	0,6	0,1	4,8	64.531
трешња	0		4,0	0,0	0,2	0,3	0,5	0,1	-	1,1	15.752
кестен	0		5,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-	0,0	341
Четинари	0		-	0,0	0,1	0,1	0,0	-	-	0,2	3.648
Лишћари	100		-	6,6	29,2	47,7	120,7	80,2	1,9	286,3	3.883.364
УКУПНО	100	82	-	6,6	29,3	47,8	120,7	80,2	1,9	286,5	3.887.012

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	23,3	28,4	48,3	27,2	9,0	62,6	1,2
Лишћари	12,3	30,8	56,9	16,0	40,2	41,1	2,7

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	-	0,01	0,00	0,00	-	-	0,02	255
Лишћари	-	0,30	1,21	1,48	2,54	1,22	0,01	6,77	91.858
УКУПНО:	-	0,30	1,22	1,48	2,54	1,22	0,01	6,79	92.113

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	0,02	0,02	0,03	-	-	-	0,07	894
Лишћари	-	1,31	7,12	10,66	29,18	34,78	1,52	84,58	1.148.066
УКУПНО:	-	1,33	7,14	10,69	29,18	34,78	1,52	84,65	1.148.960

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100	-	-	84	16
Лишћари	-	3	97	6	39	47	8

5.2. Шумске културе

- а) Површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у општини Србац износи 535,15 хектара, а без процјењене дрвне масе 4,79 хектара. Укупна површина ове категорије износи 539,94 хектара.
- б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	Σ
				m ³ /ха							
јела	0		3,0	-	0,1	-	-	-	-	0,1	31
смрча	16		2,2	6,0	21,7	5,0	0,2	-	0,1	33,0	17.636
бијели бор	29		3,2	0,8	25,7	27,9	4,7	-	-	59,1	31.565
црни бор	14		1,9	0,4	6,1	12,2	9,2	-	-	27,9	15.008
ост.четинари	2		2,4	0,0	0,8	3,4	0,3	-	-	4,5	2.440
буква	2		3,1	0,3	0,9	0,2	0,5	1,0	0,2	3,1	1.690
храст китњак	5		2,7	0,9	2,3	2,4	3,7	1,4	0,1	10,8	5.774
пл.лишћари	2		3,9	0,7	1,5	1,0	0,3	-	-	3,5	1.900
ост.лишћари	27		3,1	5,9	21,2	19,1	8,5	1,0	-	55,7	29.754
цер	1		4,6	0,0	0,1	0,5	0,3	0,0	-	0,9	537
воћкарице	1		4,5	0,1	0,5	0,6	0,3	0,1	-	1,6	846
трешња	1		4,4	0,1	1,0	0,6	1,0	0,2	-	2,9	1.573
Четинари	61		-	7,2	54,4	48,5	14,4	-	0,1	124,6	66.680
Лишћари	39		-	8,0	27,5	24,4	14,6	3,7	0,3	78,5	42.074
УКУПНО:	100	77	-	15,2	81,9	72,9	29,0	3,7	0,4	203,1	108.754

- в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	19,7	12,8	67,5	20,2	7,7	70,3	1,8
Лишћари	7,4	16,8	75,8	7,7	7,9	69,3	15,1

- г) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина: 1. старосна класа : 62,30 ха
 2. старосна класа: 465,47 ха
 3. старосна класа: 12,17 ха

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
јела	-	31	-	-	31
смрча	181	17.416	39	-	17.636
бијели бор	-	31.379	186	-	31.565
црни бор	-	11.356	3.652	-	15.008
остали четинари	56	2.384	-	-	2.440
буква	48	1.642	-	-	1.690
храст китњак	698	4.754	322	-	5.774
племенити лишћари	129	1.771	-	-	1.900
остали лишћари	3.782	25.852	120	-	29.754
цер	-	537	-	-	537
воћкарице	256	590	-	-	846
трешња	-	1.544	29	-	1.573

Четинари	237	62.566	3.877	-	66.680
Лишћари	4.913	36.690	471	-	42.074
УКУПНО:	5.150	99.256	4.348	-	108.754

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	0,82	3,62	2,36	0,34	-	-	7,14	3.824
Лишћари	-	0,53	1,26	0,87	0,45	0,03	0,00	3,13	1.677
УКУПНО:	-	1,35	4,88	3,23	0,79	0,03	0,00	10,27	5.501

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	2,29	13,16	10,25	1,94	-	-	27,67	14.810
Лишћари	-	2,24	8,50	7,89	2,94	1,21	0,26	23,05	12.330
УКУПНО:	-	4,53	21,66	18,14	4,88	1,21	0,26	50,72	27.140

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	1	-	99	2	7	83	8
Лишћари	-	-	100	1	5	57	37

5.3. Изданацке шуме

а) Површина изданацких шума у општини Србац износи 616,28 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		m ³ /ha								
смрча	1	-	0,1	0,4	-	-	-	-	0,5	331
бијели бор	0	-	0,0	0,0	-	-	-	-	0,0	19
буква	10	-	1,2	4,4	3,8	3,3	0,7	0,0	13,4	8.290
храст китњак	27	-	1,1	4,7	10,1	17,6	2,6	-	36,1	22.244
пл. лишћари	4	-	2,0	2,9	0,5	0,2	-	-	5,6	3.474
ост. лишћари	49	-	8,4	29,1	20,4	6,8	0,2	-	64,9	40.028
цер	2	-	0,1	0,4	0,6	0,8	0,3	0,0	2,2	1.277
воћкарице	4	-	0,2	1,2	1,1	2,3	0,9	-	5,7	3.509
трешња	3	-	0,3	1,5	1,1	0,9	-	-	3,8	2.340
кестен	0	-	0,0	0,0	-	-	-	-	0,0	25
Четинари	1	-	0,1	0,4	-	-	-	-	0,5	350
Лишћари	99	-	13,3	44,2	37,6	31,9	4,7	0,0	131,7	81.187
УКУПНО:	100	-	13,4	44,6	37,6	31,9	4,7	0,0	132,2	81.537

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у м ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,45	275
Лишћари	4,69	2.887
УКУПНО:	5,14	3.162

5.4. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи: 100,68 ha.

5.5. Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи: 74,74 ha.

5.6. Узурпације

Површина ове категорије износи: 26,90 ha.

6. ПЛАН СЈЕЧА

6.1. План сјеча по ширим категоријама шума

На основу предходно приказаног стања, циљева газдовања и критеријума за утврђивање обима сјеча, за овај уређајни период планиран је сљедећи обим сјеча за шумскопривредно подручје.

Ужа категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	Обим сјеча (етат) у м ³					
			Свеукупна дрвна маса			Маса крупног дрвета		
			За 10 година		Просјек годишње	За 10 година		Просјек годишње
			На цијелој површ.	По хектару		На цијелој површ.	По хектару	
1000	34.877,12	Четин.	87.000	2,49	8.700	73.080	2,10	7.308
		Лишћ.	1.809.700	51,89	180.970	1.465.857	42,03	146.586
		Свега	1.896.700	54,38	189.670	1.538.937	44,13	153.894
2000	113,04	Четин.	54	0,48	5	45	0,40	5
		Лишћ.	9.519	84,21	952	7.710	68,21	771
		Свега	9.573	84,69	957	7.756	68,61	776
3000	<u>2.749,42</u> 2.616,67	Четин.	60.610	23,16	6.061	50.912	19,46	5.091
		Лишћ.	36.110	13,80	3.611	29.249	11,18	2.925
		Свега	96.720	36,96	9.672	80.162	30,63	8.016
4000	1.753,28	Четин.	-	-	-	-	-	-
		Лишћ.	62.580	35,69	6.258	50.690	28,91	5.069
		Свега	62.580	35,69	6.258	50.690	28,91	5.069
УКУПНО	39.360,11	Четин.	147.664	3,75	14.766	124.038	3,15	12.404
		Лишћ.	1.917.909	48,73	191.791	1.553.506	39,47	155.351
		Свега	2.065.573	52,48	206.557	1.677.544	42,62	167.754

6.2. План сјеча по општинама

На основу предходно утврђеног обима сјеча за шумскопривредно подручје по газдинским класама и категоријама шума, разрађен је план обима сјеча по општинама.

Општина (012) - Градишка

Категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	План сјеча у метрима кубним					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По хектару		На цијелој површини	По хектару	
Високе шуме са природном обновом	13.437,11	Четинари	83.832	6,24	8.383	70.419	5,24	7.042
		Лишћари	724.481	53,92	72.448	586.830	43,67	58.683
		Укупно	808.313	60,16	80.831	657.249	48,91	65.725
Шумске културе	630,64	Четинари	20.360	32,28	2.036	17.103	27,12	1.710
		Лишћари	7.852	12,45	785	6.360	10,08	636
		Укупно	28.212	44,73	2.821	23.462	37,20	2.346
Изданачке шуме	777,29	Четинари	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћари	27.912	35,91	2.791	22.608	29,09	2.261
		Укупно	27.912	35,91	2.791	22.608	29,09	2.261
Укупно	14.845,04	Четинари	104.192	7,02	10.419	87.522	5,90	8.752
		Лишћари	760.244	51,21	76.024	615.798	41,48	61.580
		Укупно	864.437	58,23	86.444	703.319	47,38	70.332

Општина (051) - Србац

Категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	План сјеча у метрима кубним					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По хектару		На цијелој површини	По хектару	
Високе шуме са природном обновом	13.574,80	Четинари	669	0,05	67	562	0,04	56
		Лишћари	717.999	52,89	71.800	581.579	42,84	58.158
		Укупно	718.668	52,94	71.867	582.141	42,88	58.214
Шумске културе	535,15	Четинари	11.849	22,14	1.185	9.953	18,60	995
		Лишћари	11.008	20,57	1.101	8.916	16,66	892
		Укупно	22.857	42,71	2.286	18.870	35,26	1.887
Изданачке шуме	616,28	Четинари	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћари	19.525	31,68	1.953	15.815	25,66	1.582
		Укупно	19.525	31,68	1.953	15.815	25,66	1.582
Укупно	14.726,23	Четинари	12.518	0,85	1.252	10.515	0,71	1.052
		Лишћари	748.532	50,83	74.853	606.311	41,17	60.631
		Укупно	761.050	51,68	76.105	616.826	41,89	61.683

Општина (046) - Прњавор

Категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	План сјеча у метрима кубним					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По хектару		На цијелој површини	По хектару	
Високе шуме са природном обновом	7.865,21	Четинари	2.499	0,32	250	2.099	0,27	210
		Лишћари	367.220	46,69	36.722	297.448	37,82	29.745
		Укупно	369.718	47,01	36.972	299.547	38,09	29.955
Високе деградиране шуме	113,04	Четинари	54	0,48	5	45	0,40	5
		Лишћари	9.519	84,21	952	7.710	68,21	771
		Укупно	9.573	84,69	957	7.756	68,61	776
Шумске културе	1.450,88	Четинари	28.401	19,58	2.840	23.857	16,44	2.386
		Лишћари	17.251	11,89	1.725	13.973	9,63	1.397
		Укупно	45.651	31,47	4.565	37.830	26,07	3.783
Изданачке шуме	359,71	Четинари	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћари	15.143	42,10	1.514	12.266	34,10	1.227
		Укупно	15.143	42,10	1.514	12.266	34,10	1.227
Укупно	9.788,84	Четинари	30.954	3,16	3.095	26.001	2,66	2.600
		Лишћари	409.133	41,80	40.913	331.398	33,85	33.140
		Укупно	440.086	44,96	44.009	357.399	36,51	35.740

7. ПРОИЗВОДЊА ШУМСКИХ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА

7.1. Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	м ³	%	м ³	%	м ³
Ф	731	0,84	31.855	1,76	32.586
Л	0	0	31.855	1,76	31.855
ПТ ₁	17.609	20,24	97.738	5,40	115.347
ПТ ₂	19.958	22,94	176.472	9,75	196.430
ПТ ₃	4.872	5,60	203.984	11,27	208.856
ТТ	3.193	3,67	0	0	3.193
Јамско дрво	7.534	8,66	0	0	7.534
Ситно техничко дрво	966	1,11	0	0	966
Целулозно дрво	6.107	7,02	314.935	17,40	321.042
Огревно дрво	0	0	484.167	26,75	484.167
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	60.970	70,08	1.341.007	74,09	1.401.976
Отпадак	26.030	29,92	468.963	25,91	494.994
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	87.000	100,00	1.809.970	100,00	1.896.970

7.2. Структура етата по сортиментима за високе деградиране шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЊА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	м ³	%	м ³	%	м ³
ПТ1	0	0	80	0,84	80
ПТ2	0	0	343	3,60	343
ПТ3	0	0	893	9,38	893
ТТ стубови	2	2,84	0	0,00	2
Јамско дрво	19	36,41	0	0,00	20
Ситно техничко дрво	4	7,18	0	0,00	4
Целулозно дрво	6	10,76	1.750	18,38	1.755
Огревно дрво	0	0,30	3.605	37,87	3.605
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	31	57,49	6.670	70,06	6.701
Отпадак	23	42,51	2.849	29,94	2.872
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	54	100,00	9.519	100,00	9.573

7.3. Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЊА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	м ³	%	м ³	%	м ³
ПТ1	2.303	3,80	531	1,47	2.834
ПТ2	7.013	11,57	1.170	3,24	8.183
ПТ3	1.382	2,28	1.816	5,03	3.198
ТТ стубови	6.376	10,52	0	0	6.376
Јамско дрво	14.534	23,98	0	0	14.534
Ситно техничко дрво	2.297	3,79	0	0	2.297
Целулозно дрво	6.546	10,80	6.276	17,38	12.822
Огревно	0	0	14.022	38,83	14.022
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	40.451	66,74	23.815	65,95	64.266
Отпадак	20.159	33,26	12.295	34,05	32.454
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	60.610	100,00	36.110	100,00	96.720

7.4. Структура етата по сортиментима за изданацке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЊА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	м ³	%	м ³	%	м ³
ПТ2	-	-	3.993	6,38	3.993
ПТ3	-	-	4.143	6,62	4.143
Целулозно дрво	-	-	12.053	19,26	12.053
Огревно	-	-	20.376	32,56	20.376
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	-	-	40.564	64,82	40.564
Отпадак	-	-	22.016	35,18	22.016
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	-	-	62.580	100,00	62.580

8. ПЛАН КОРИШЋЕЊА ОСТАЛИХ ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА

При последњем уређивању шума није вршено утврђивање бројности љековитог биља на репрезентативним узорцима, али је евидентирана учесталост и распрострањеност на основу окуларног запажања. На основу ових података запажена је и дјелимично утврђена појава слиједећих врста љековитог и ароматичног биља, приказана у наредној табели:

Латински назив	Народни назив	Употреба дијелова
<i>Hypericum perforatum L.</i>	Кантарион	Стабло и цвијет
<i>Allium ursinum L.</i>	Дивљи лук	Стабо и гомољ
<i>Achillea millefolium</i>	Хајдучка трава	Стабло и цвијет
<i>Thymus serpyllum L.</i>	Мајчина душица	Стабло и цвијет
<i>Asperula odorata</i>	Лазаркиња	Стабло и цвијет
<i>Rubus hirtus w.et.k.</i>	Купина	Корјен, стабло и плод
<i>Juniperus communis</i>	Смрека, вења	Плод
<i>Crataegus monogyna L.</i>	Глог	Плод
<i>Erythraea centaurium</i>	Кичица	Стабло и цвијет
<i>Corylus avellana L.</i>	Љеска	Плод
<i>Atropa belladonna</i>	Велебиље, буника	Стабло и лист
<i>Urtica dioica</i>	Коприва	Коријен и лист
<i>Valeriana officinalis</i>	Одољен	Коријен
<i>Sambucus nigra</i>	Базга	Цвијет и лист

Потенционалне могућности сакупљања и производње јестивих гљива на овом шумскопривредном подручју, научно нису довољно истражене. Међутим, заступљеност јестивих гљива на овом подручју је значајна, што је уочено приликом последњег уређивања шума.

Користећи научне радове и објављену стручну литературу, утврђено је дјелимично потенцијал јестивих гљива на овом шумскопривредном подручју, те у зависности од категорије шума приказаће се највредније врсте у слиједећој табели:

Преглед јестивих гљива на шумскопривредном подручју	
Латински назив	Народни назив
<i>Boletus edulis Bull.</i>	Прави, јесенски вргањ
<i>Boletus aestivalis Poul.</i>	Прољетни, мрежаста вргањ,
<i>Cantharellus cibarius Fr.</i>	Лисичарка,
<i>Lactarius piperatus L.</i>	Мљечница, Папрена мљечница
<i>Amanita rubescens Pers.</i>	Бисерка, бисерница, црвенкаста мухара
<i>Amanita caesarea</i>	Благва
<i>Macrolepiota prominens</i>	Бијела сунчаница

Прије него што се приступи сакупљању јестивих гљива, треба да упознамо отровне гљиве, као што су зелена пупавка (*Amanita phalloides*), која се јавља најчешће у храстовим и буковим шумама. Поред ње на овом подручју постоји могућност присуства отровног вргања, *Boletus satanus* (лудара, бљутавка), који се најчешће јавља у буковим и храстовим шумама. Њено природно станиште су најчешће приморски крајеви, али може се јављати и у континенталном подручју Зелена пупавка узрокује око 95 % свих тровања од стране гљива са смртоносним исходом. Први знаци тровања уочавају се касно, зато је љубитељима гљива потребно организовати стручна и научна предавања, о начину сакупљања и детерминацији јестивих гљива.

Amanita rubescens, (бисерница) је условно јестива гљива. Правилно термички обрађена (на 70°C и више) је врло укусна и јестива гљива. Јавља се углавном на рубовима шуме или испод појединачних стабала на ливадама.

Материјална корист од организованог сакупљања гљива је велика и позната, па је зато потребно урадити квалитетне програме у циљу коришћења ових природних потенцијала.

9. ПЛАН ШУМСКОУЗГОЈНИХ РАДОВА ЗА ШПП

План шумскоузгојних радова, као и сви други планови газдовања, по врсти и обиму за Посавско шумскопривредно подручје у наредном уређајном периоду од 01.01.2013. до 31.12.2022. године је производ стања шума и шумског земљишта, циљева газдовања по газдинским класама, утврђеног обима сјеча и важећих законских прописа.

Редни број	Врста рада	Планирано (ха)	
		За 10 година	Просјечно годишње
1.	Пошумљавање садњом садница	254,89	25,49
2.	Попуњавање шумских култура	25,49	2,55
3.	Њега новоподигнутих шумских култура	254,88	25,49
4.	Њега постојећих култура испод таксационог прага	132,75	13,27
5.	Природна обнова	3.483,52	348,35
6.	Њега природног подмлатка	3.483,52	348,35

10. ВРСТЕ ШУМСКИХ ШТЕТА И МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ

10.1. Заштита шума од инсеката и биљних болести

Заштита шума на овом шумскопривредном подручју од штетног дјеловања инсеката треба да има првенствено превентивни карактер и своди се на одржавање ниске бројности инсеката. Дакле, потребно је у складу са циљевима газдовања превентивно проводити санитарне сјече, успостављање шумског реда после сјеча, као и после штетног дјеловања неких других фактора и стално постављање контролних стабала у циљу праћења бројности популације штетних инсеката. Од директних мјера борбе треба спроводити правовремену сјечу и обраду нападнутих стабала и постављање ловних стабала, а у смрчевим састојинама постављањем клопки на бази феромона.

Ловна стабла се постављају у три серије (прва током зиме, друга мјесец дана по убушивању сипаца у стабла прве серије и трећа мјесец дана по убушивању сипаца у другу серију). Број ловних стабала зависи првенствено од интензитета напада сипаца и креће се од 1-10 % (у свакој серији) од броја стабала осушених од сипаца у предходној години.

Најзначајније врсте сипаца на смрчи код нас су: *Polygraphus polygraphus*, *Ips typographus*, *Chermes abietis* (смрчин хермес). Градације ових сипаца могу потпуно да униште састојине смрче (природне и вјештачки подигнуте састојине) на мањим и на већим површинама, а штете тада попримају катастрофалне размјере. Успјешно сузбијање ових штеточина, данас је могуће примјеном биолошких мјера борбе уз коришћење препарата на бази вируса, који је специјализован за ову врсту штеточина. Код примјене ових препарата, веома је важно нагласити да њихова примјена има максимално еколошко оправдање. Међутим, на овом подручју постоје само вјештачки подигнуте састојине смрче.

Најзначајније врсте сипаца на бијелом и црном бору су: *Ips sexdentatus* Boern., *Ips acuminatus* Gyll., *Blastophagus minor* Htg., *B. Piniperda*, *Pytiogenes bidentatus* Fbr., ове врсте подједнако су

значајне за природне борове састојине и за борове културе. Сипци су типичне секундарне штеточине које у нормалним условима насељавају углавном физиолошки ослабљена, оштећена и свјеже изломљена стабла, као и неокоране пањеве. Борба против сипаца у боровим културама треба углавном да има превентивни карактер и своди се на одржавање ниске бројности популације.

На овом подручју су доста заступљени храстови и код њих је идентификовано (у мањем обиму) присуство жуте имеле (*Loranthus europeus*). То је полупаразитска биљка која слаби виталност домаћина и ствара услове за напад других патогена.

Такође је констатовано и присуство беле трулежи коју узрокује гљивица *Ganoderma lucidum*.

Lymantria dispar (губар главоња или храстов губар) је евидентиран на подручју Просаре. Такође на Мотајици је евидентирана храстова стризибуба (*Cerambyx sp.*).

Због одсуства мјера заштите, данас када су у питању шумске културе, јављају се бројни проблеми и то углавном из слиједећих разлога: културе четинара су подизане на стаништима лишћара, користио се релативно лош садни материјал, мјере његе у виду чишћења и прореда нису провођене, извјештајно-дијагнозно прогнозна служба била је лоше организована, односно штетни инсекти су откривени када су се јавили у епифитоцијама.

Постоји већи број фактора који угрожавају раст и развој шумског дрвећа на овом подручју. Штетни абиотички фактори, као што су: ниске температуре ваздуха, суша, сњеголоми, вјетроломи, мразови и др. Међутим, много већи значај као проузроковачи оштећења имају штетни биотички чиниоци међу којима велик значај имају болести проузроковане паразитским гљивама.

Најзначајније и најчешће патогене гљиве су:

- *Microsphaera alphitoides*, (храстова пепелница)
- *Capnodium quercinum*, (чађавица на храсту)
- *Ganoderma lucidum*, (бијела трулеж лишћара)
- *Fomes fomentarius*, (букова губа)
- *Nectria ditissima*, (рак букве)
- *Alternaria tenuis*, (паразит на жиру храста)
- *Armillaria sp.*, (бијела трулеж на коријену храста)
- *Trametes gibbosa*, (бијела трулеж букве)
- *Armillariella ostoyae* (*A. Mellea*), трулеж корјена и сушење стабала јеле, смрче и борова,
- *Fomes annosus*, напада корјен и срчику јеле и смрче

Број паразитних гљива које изазивају болест шумског дрвећа је на овом подручју знатно већи, али овдје су наведене најопасније врсте које причињавају економске штете или угрожавају опстанак шумског дрвећа. Заштита стабала против већине од наведених паразитних гљива је могућа, али би морала да се врши под строгим надзором стручних лица.

10.2. Заштита шума од шумских пожара

План заштите шума од шумских пожара утврђен је за шумскопривредно подручје као цјелину. План заштите шума од пожара заснива се на Правилнику о садржају и поступку израде плана заштите шума од пожара. Правилником су прописане и утврђене мјере и радње у вези са спровођењем и унапређивањем заштите од пожара, а одговорна лица која су задужена да се брину о спречавању ових штетних појава сходно правилнику треба да ураде слиједеће предрадње:

- организовати противпожарну службу,
- поставити потребан број осматрачница или обезбједити извиђање из ваздуха,
- набавити основна противпожарна средства,
- оспособити противпожарне екипе и снабдјети их са опремом и алатом,

- поставити и одржавати противпожарне просјеке у четинарским културама.

Чување односно заштиту шума од пожара, потребно је организовати као превентивну мјеру која се спроводи од стране задужених одговорних лица у шумском газдинству. Да би се успјешно проводиле потребне радње и подузимале потребне мјере у вези са спровођењем и унапређивањем заштите шума потребно је организовати адекватну противпожарну службу. У противпожарној служби потребно је према правилнику задужити одговорна лица да се старају о спровођењу заштите од пожара.

Чување шума, односно заштиту шума од пожара треба да обављају чувари шума и друга стручна лица која зато овласти корисник шума. Да би чување било успјешно, у зависности од купираниости терена, на подручју се постављају осматрачнице које се постављају на узвишењима и које се међусобно догледају.

Чувари шума треба да спријече ложење ватре како у шуми тако и на приватним имањима на удаљености мањој од 100 метара од ивице шуме, затим паљење траве, отпадака и осталог материјала. Изузетно се ватра може ложити у шумама само на мјестима одређеним и обиљеженим од стране корисника шума, придржавајући се прописаних услова и мјера сигурности.

Поред чувара шума противпожарна служба, треба да има оспособљене противпожарне екипе, које су снабђевене противпожарним алатом и справама за брзу интервенцију у случају појаве пожара на шумскопривредном подручју. Да би се купила потребна опрема за гашење шумских пожара потребно је улагање одређених финансијских средстава од стране шумског газдинства. При томе велика финансијска улагања за куповину специјалне и скупе опреме, те изградњу специјалних торњева за осматрање и дојавну везу, шумско газдинство у наредном уређајном периоду неће моћи остварити. Међутим, добро организована и планирана противпожарна служба и на основу класичне опреме и алата, може успјешно да извршава задатке који се пред њу постављају.

На основу досадашњег праћења појава пожара на овом шумскопривредном подручју, **потребно је да ШГ „Градишка“ из Градишке посједује следећу опрему и објекте у циљу заштите шума од пожара:**

Утврђени радови и потребна противпожарна опрема				
Врста рада	Површина (ha)	Врста опреме	Количина опреме	Вриједност (KM)
1. Дојава и осматрање		Осматрачнице	12	108 000
		Дурбин	12	1 800
		Мобилни телефон	36	3 600
2. Опрема за гашење пожара		Ватрогасна лопата	130	3 900
		Ватрогасне метле,	130	2 000
		Леђне прскалице,	90	9 000
		Теренско возило,	6	150 000
		Моторне пиле	24	24 000
		Пуњач ватрогасног апарата	4	4 000
УКУПНО:	40.897,39	-		306 300

Напомена: Шумско газдинство располаже са одређеном противпожарном опремом, а набавка опреме из претходне табеле треба да се усклади са потребама у току наредног уређајног периода. Количина и вриједност опреме су одређени према површини и просјечним тренутним цијенама на тржишту.

Шумско газдинство „Градишка“ из Градишке је у складу са горе наведеним Правилником израдило „План заштите шуме од пожара“, јануар 2010 године, за све три Шумске управе и потребно је да се настави придржавати одредби тог плана. Према томе овдје нећемо дубље улазити у детаље тога плана, него ћемо се само позвати на обавезно придржавање истог.

11. ПЛАН ИЗГРАДЊЕ НОВИХ И РЕКОНСТРУКЦИЈА ПОСТОЈЕЋИХ ШУМСКИХ КАМИОНСКИХ ПУТЕВА

Према подацима посљедњег уређивања шума на овом шумскопривредном подручју постигнута је отвореност камионским путевима од 7,76 km/1000 ha. Да би се у наредном периоду могла рационалније користити примјена савремених машина, поред изградње камионских тврдих путева сходно финансијским средствима шумског газдинства потребно је да се изгради оптимална мрежа тракторских влака. На тај начин постигла би се већа отвореност и рационалност рада при примјени савремене технологије и механизације у шумарству. Оптимална отвореност шума и шумског земљишта је предуслов за квалитетно остваривање свих зацртаних планова газдовања, а прије свих планова сјече, који се морају проводити на читавом подручју, а не само на отвореним дијеловима подручја.

У циљу повећања отворености подручја камионским тврдим путевима у **наредних десет година** сходно финансијским могућностима планирана је изградња слиједећих камионских путева:

Привредна јединица	Назив пута	Преглед одјељења које конкретна комуникација отвара	Дужина /km/
(01) „Мотајица“	„Србац-Хајдучко гробље“	1,3,4,5,6,6/1,7,8,9,32/2,39/2,234,239	5,85
	„Орљак“	97,98,99,100	5,0
(02) „Гумјера-Царева гора“	„Криж-Нови Мартинац“	7/2,8/2,9/2,10/2,11/2,19,20,22,24	4,0
(03) „Љубић“	„Клупе-Поповићи“	3,4,8,52,53,54,55,56	2,0
	„Кремница“	1,2,5,7,9,10	2,0
(04) „Велика Укрина“	„Окретница у 34.одјелу-Врело Боровице“	34,35,36,37,38,39	2,5
(05) „Козара бањалучка“	-	-	-
	-	-	-
(06) „Козара Врбашка“	„Ресановци-Шербуловац“	181,182,185,186,187,187/1,188,189,189/1,190,163,164	5,0
	„Селак-Шибовац“	49,50,76,77,78,79	3,0

наставка претходне табеле:

(07) „Просара“	"Путешевац-одјел 42"	39,39/1,40,41,42	0,9
	"Буков вис-одјел 43"	31,42,43,44	1,0
	"Велики оглавак-Мали Оглавак-Буков вис"	27,28,29,30,30/1,31,45,46, 47	2,5
	"Љутава-Пајин гроб"	29,30,30/1	1,5
	"Мали оглавак - Писарић"		0,6
	"Гашница-Зелени камен"	47,50,53,54/1,54	1,5
СВЕГА:			37,35

Просјечна цијена изградње камионских путева на подручју РС износи око 80 000 КМ по километру камионског пута и узета је као просјек цијене остварене у претходном периоду. Укупно цијена коштања изградње 37,35 километара путева према горе наведеном просјеку износи око 2.988.000 КМ, односно просјечно годишње око 298.800 КМ.

12. ПЛАН ОСТАЛИХ ИНВЕСТИЦИОНИХ УЛАГАЊА

У оквиру ових планова за наредни уређајни период предвиђена је изградња објекта за смјештај радника у ПЈ „Козара Врбашка“. Цијена коштања оваквог објекта износи око 60 000 - 80 000 КМ по садашњим цијенама.

Према члану 37. Закона о шумама, "Послове извођења радова у шумарству могу обављати предузећа и друга правна лица која су регистрована за послове искоришћавања шума и услужне дјелатности у шумарству и која посједују лиценцу издату од надлежног Министарства".

Редни број	Назив инвестиције	Годишњи износ (КМ)
1.	Набавка опреме за заштиту шума	30 630
2.	Набавка опреме за шумскоузгојне радове и трошкови пошумљавања	149 124
4.	Инвестирање у информациони систем	15 000
СВЕГА:		194 754

Структура и просјечне цијене опреме за заштиту шума дате су у претходним табелама. Опрема за шумскоузгојне радове и трошкови пошумљавања обухватају: пошумљавање садњом садница, попуњавање шумских култура, њега култура испод таксационог прага и потребна средства рада за ове радове. Све цијене наведених радова су узете као просјек цијена из претходног периода.

У оквиру ових планова, а у циљу квалитетног провођења свих зацртаних планова ове шумско-привредне основе, за наредни уређајни период предвиђена је набавка шест (6) теренских возила чија је цијена коштања око око 150 000 КМ, односно просјечно годишње то износи око 15 000 КМ.